

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00161

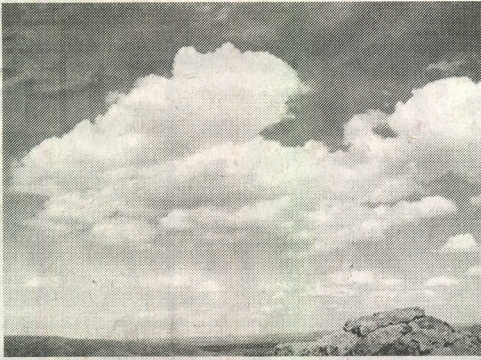
ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	- 2 ธ.ค. 2557	44	15948	5

มรดกฟ้าขาว

ลม

ลม ในที่นี้จะกล่าวถึงลมที่เป็นอากาศที่มีการเคลื่อนไหว ซึ่งมีทั้งลมจอย ลมหลวง ลมกวิดกวิว และลมปี๊ดจ๊ะขอด **ลมจอย** คือ ลมพัดโชยธรรมดา **ลมหลวง** ได้แก่ ลมแรงพัดกระหน่ำ **ลมกวิดกวิว** คือ ลมหมุนที่พัดเป็นวงขึ้นไปและมักหอบสิ่งของขึ้นไปด้วย

ส่วน **ลมปี๊ดจ๊ะขอด** เป็นดลตามความเชื่อ พัดอยู่ระหว่างโลกและสวรรค์ หากมนุษย์ผู้ใดเหาะไปถึงระดับนี้จะถูกลมพัดตัดคอขาด

กล่าวถึงลมตามความเชื่อ ชาวล้านนามีทั้งความเชื่อด้านการดูทิศทางลม การต้านลมพายุ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในคัมภีร์ “สมันตราข” ที่ปรากฏในเอกสารประเภทพับสาของวัดมหาวัน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ที่กล่าวถึงยุทธศาสตร์การรบของกองทัพว่า

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	- 2 ส.อ. 2557		15948	5

“จักไปรบท่าน ยกพลไป...ลมแลฝ้าพัดโหลมาทางหลังเรา จักยกพลนั้น หื้อรบยกพลเดอะ” ความว่า หากจักออกรบและยกพลไป ให้สังเกตเห็นลมพัดเมฆมาทางด้านหลังของกองทัพ ก็ให้รบยกพลเข้าโรมรัน

“ลมแลฝ้าพัดโหลมาต่อหน้าเรา ยกพลนั้น อย่าได้รับยก บ่ดี” ความว่า ถ้าลมพัดเมฆโหลมาทางด้านหน้าทัพ ก็อย่าได้รับยกทัพหรือเคลื่อนทัพ

“ลมแลฝ้าโหลมาแต่ปุพพะไป ปัจฉิมะ หื้อยกพลไปรบ” แปลความว่า หากลมพัดเมฆจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก ให้เร่งยกพลทันที

“ลมแลฝ้าพัดโหลปัจฉิมะมาทางปุพพะ อย่าเริ่มยกเพื่อหื้อยังเสียก่อน” แปลความว่า หากเห็นลมพัดเมฆโหลจากทิศตะวันตกมาทางทิศตะวันออก อย่าเพิ่งรบยกทัพให้หยุดทัพไว้ก่อน

การตำนลม

กรณีที่เกิด “ลมหลวง” พัดกระหน่ำ ชาวล้านนามีวิธีตำนกระแสนลม โดยวิธีทางความเชื่อ เพื่อป้องกันบ้านเรือน เช่น ตั้งหม้อหนึ่งโหลข้าว เฝ้ามักส้มป่อย แขนวซ้อน จวักทัพพี ขัดหรือแทงลม และใช้วิธีที่เรียกว่า “ม้าเหล็กไล่มัลม” โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตั้งหม้อหนึ่งโหลข้าว

ขณะเกิดลมพายุหรือสังเกตเห็นที่ท้าวจะมีพายุใหญ่ บางบ้านจะจัดการตั้งหม้อตั้งโหลบนเตาไฟใส่ฟืนทำที่

เหมือนกำลังนั่งข้าวเหนียว การกระทำเช่นนี้ ปกติถือว่า ชัด คือไม่เป็นมงคล แต่เพราะความ “ชัด” นี้เอง จึงมีพลังต้านแรงลม ทำให้กระแสนลมอ่อนกำลังลง.

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(ภาพประกอบจากเว็บ <http://www.bangkokvoice.com/2013/08/14/bv-news-913/>, <http://th.wikipedia.org/wiki/เมฆ>, <http://www.rakbankerd.com/agriculture/page.php?id=0381&s=tblrice>)